

Всичко - М. Иванови 23
г. "Славянски Вести" К. В. Бобчев

Год. V.

София, 1 ноември 1940 г.

Брой 56

СЪДЪРЖАНИЕ

СЛАВЯНСКИ ВЕСТИ

МЕСЕЧЕНЪ ОРГАНЪ НА СЛАВЯНСКОТО Д-ВО ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакц. комитетъ : Редакторъ Н. Станевъ * ул. Славянска 6 * ц. 1 лв.

Д-ръ Иванъ Есихъ — Българскиятъ славянофилъ С. С. Бобчевъ

Н. Станевъ - Културно сътрудничество между Германия и България.

† Проф. С. С. Бобчевъ — Славистиката въ България.

Н. С. Бижевъ — Изъ славянскитъ страни.

Нови книги.

Д-ръ Иванъ Есихъ — Загребъ

Умрѣ патриархътъ на българското славянофилство Стефанъ Савовъ Бобчевъ!

Бобчевъ и хърватитѣ.

Следъ кратко боледуване умрѣлъ е на осем десетъ и седемъ години най-видниятъ български познавачъ на миналото и настоящето на славянскитѣ народи, ратникъ за възраждането и културното изграждане на нова България, университетскиятъ професоръ, председателътъ на Славянското Дружество въ България Стефанъ Савовъ Бобчевъ.

Покойникътъ Бобчевъ оставя на своя народъ голѣмо книжовно наследство. Работилъ е неуморно, организувалъ е културния животъ, основавалъ е школи и институти, билъ е 37 години председател на Славянското дружество въ България.

Като малко учени, Бобчевъ прекара цѣлата си старостъ въ пълна душевна и тѣлесна бодростъ, и, макаръ да загуби зрението си, той писа до последния си часъ. Така още тѣзи дни получихме нѣколко негови статии въ „Миръ“ и въ органа на Слав. Дружество „Славянски Вести“ (1. 9. 1940). Въ последната той разправя за развитието на славистиката въ Югославия, при което най-обширно говори за покойния д-ръ Ватрославъ Ягича, за Богишича и др.

Следъ свършване на училище въ родното си мѣсто Елена, която е дала голѣмъ брой интеллигенция (и днешниятъ аташе по печата въ Бѣлградската легация г. Мих Георгиевъ е родомъ отъ Елена), Бобчевъ е отишълъ да продължи учението си въ Цариградъ. Още въ Елена той е всмукалъ въ себе си народния духъ на българскитѣ дейци. Презъ време на турското владичество въ България Цариградъ е билъ срѣдище на културния животъ и работа на българската интеллигенция, която е проповѣдвала, че най-напредъ трѣбва да се прокара културно-духовното възраждане, а следъ това да се извоюва културната и черковна независимостъ на България. На така събудения народъ ще се даде въ ржка сабята и щика и той ще се подигне въ въоръжено възстание за политическа свобода.

Въ Цариградъ Бобчевъ е започналъ да учи медицинскитѣ науки, но не ги свършилъ. Публицистичната му работа, борческитѣ му статии обърнали вниманието на турскитѣ фактори. Когато излѣзла неговата книга „Пѣтуване около свѣта“, въ която е доказвалъ, че Балканътъ е билъ и ще си остане български, турцитѣ го изпждили изъ Османската държава. Б. заминалъ за Русия, и то за Одеса, срѣдище на българската емиграция въ това време. Тамъ е писалъ въ много руски вестници и будилъ интереса на руския народъ къмъ българитѣ, апелирайки на неговото славянско съзнание. Особно е писалъ противъ звѣрствата на турцитѣ надъ българитѣ.

Следъ кървавитѣ възстания на 1876 г. Бобчевъ е настоявалъ Русия да защити покорения български народъ. Въ сжщата година той заминалъ за Букурещъ, дето основалъ в. „Стара Планина“.

Следъ една година руската войска почнала победоносна война за освобождение на българитѣ. Бобчевъ е повиканъ за преводачъ въ гражданското управление на Князь Черкасски. Веднага следъ освобождението на България той заминалъ за Москва, дето завършилъ юридическитѣ науки. Въ това време издалъ книгата „Руско-турската война“. Следъ свършване на учението си той се върналъ въ България и въ 1880 г. билъ назначенъ въ Пловдивъ за магистратъ. Въ този градъ хърватинъ Перещъ е издавалъ първото българско юридическо списание „Законодавецъ“, въ което Бобчевъ е билъ сътрудникъ. Следъ четири години Бобчевъ става министъръ на правосъдието (въ тогавашна Източна Румелия). Въ Пловдивъ се е проявилъ като политикъ, ученъ, публицистъ и сждия. По политически съображения следъ свалянето на Батенберга е билъ принуденъ да емигрира въ Цариградъ и после въ Русия, отдето се завърналъ въ Пловдивъ следъ три години.

Тукъ той се посветилъ на публицистична и научна работа. Отъ 1907 до 1922 г. е билъ народенъ представителъ отъ страна на народната партия, въ името на която е билъ и министъръ на народното просвѣщение (1911—1912 г.)

Въ 1902 г. Б. е билъ избранъ за професоръ въ Университета, дето е основалъ катедрата по история на Българско Право. Той е преподавалъ историята на българското право съ особенъ огледъ на славянското и черковно право.

Бобчевъ е основателъ и на списанията „Българска Сбирка“ и „Юридически Прегледъ“.

Като председателъ на Славянското дружество, въ което сж почетни членове д-ръ Никола Андричъ, д-ръ Франьо Бучаръ, д-ръ Анте Тресичъ-Павичичъ (а сж били и Щросмайеръ, Джалски и др.), Бобчевъ е проявилъ широка и много ценна дейность.

„Славянски гласъ“ и „Славянски Вести“, организани на това дружество, а освенъ това и дружествения Календаръ и т. н. дадоха голѣмъ брой безпристрастни статии и бележки за хърватския народъ. Може да се каже, че голѣма частъ отъ това, което българитѣ знаятъ за хърватитѣ се дължи на пионерското дѣло на С. С. Бобчева, и на неговия покоенъ братъ д-ръ Никола Бобчевъ, който бѣше редакторъ на дружественитѣ издания (умр. 1938). Бобчевъ се бѣ заобиколилъ съ голѣмъ брой грижливи сътрудници, които пропагандираха идеята за славянска взаимность на почвата на международно уважение въ модерно разбиране. Негова заслуга е уреждането на Всеславянския Конгресъ въ 1910 г. въ София, който донесе доста положителни резултати. На конгреса присъжтствуваха представители на славянската идея отъ територията на бившата Австроунгарска империя, между които и хървати.

Бобчевъ уреди въ 1925 г. празнуването на 25 годишнината на Славянското Дружество въ София, на което сжщо присъжтствуваха и хървати. По този поводъ се издаде „Сборникъ“, въ който има статии и отъ хървати. И до последно време С. С. Бобчевъ бѣше на чело на всѣка културна акция на Славянското дружество, което и днесъ развива достойна за очудване дейность. Измежду своята просвѣтна и организаторска работа Бобчевъ намѣрваше време и за науката, и той оставя на българската наука повече отъ шестдесетъ книги, отъ които нѣкои се занимаватъ не само съ българската, но и съ славянската история на правото. Бобчевъ е възпиталъ въ славянски духъ нѣколко български поколѣния. Съ хърватитѣ той поддържаше много сърдечни връзки: бѣше особенъ познавачъ и почитателъ на най-великия хърватинъ И. И. Щросмайера, за когото е писалъ и въ Щросмайеровия сборникъ (1926 г.), като по този начинъ му въздаде благодарность за всичко, което хърватскиятъ великанъ бѣ направилъ за България. Нѣма хърватинъ, интересуващъ се отъ българския народъ и отъ славистика, който да не е билъ въ връзка съ пок. Бобчевъ.

Отъ 1912 до 1913 г. Бобчевъ бѣше български пълномощенъ министъръ въ Петроградъ.

Следъ войната той основа Свободния Университетъ въ София, който днесъ премина въ ржцетъ на държавата.

Ще споменемъ само по-значителнитѣ му трудове: петъ тома „Сборникъ на Български Юридически обичаи“, „Старо-български правни паметници“, „За Побратимството“, „История на старо-българското право“, „Каноническо право“, „Църковно право“, и т. н. Издалъ е и голѣмъ брой историко-публицистични книги: Руско-турската война, Изъ славянскитѣ земи, Обществено-правното положение на жената въ стара България, Най-новата политическа и социална история на свѣта. Да споменемъ и следнитѣ му студии: „Българско-турски паралели въ правнитѣ пословици“, „За Карелъ Кадлецъ“, „Творци на българското освобождение“, „Правенъ фолклоръ при продажбата на конь“, „Достоевски и славянството въ България“. (Тукъ той изнася лични спомени за Достоевски), „Нови трудове изъ славянската правна история“ и т. н. и т. н.

Б. бѣше редовенъ членъ на Българската Академия на наукитѣ, на Българското Архелогическо Дружество, дописенъ членъ на Югославянската академия въ Загребъ, на Научното дружество въ Лвовъ и пр

Преди всеславянския конгресъ въ 1910 г. той идва въ Хърватско, обиколи Загребъ, Мостаръ, Сараево, а следъ това Цетина, Бѣлградъ и Прага, за да покани лично славянскитѣ научни и просвѣтни дейци да присъжтствуватъ на всеславянския конгресъ въ София

Б. познаваше особно добре Стефана Радича, д-ръ Иванъ Лорковича, Милу Старчевича, Юрия Врбанича, Пливерича, Владимиръ Мажуранича и др. Той написа прекрасна брошура за Загребъ „Майски дни въ Загребъ“. При откриването на Гайевия Паметникъ въ Крапина той произнесе много внушителна речъ, писа и въ „Българска Сбирка“: „Единъ Хърватски Празникъ“. Извънредно цененъ и ласкавъ е труда на Бобчева за „Единъ хърватски правно-исторически речникъ“ на Владимиръ Мажуранича, печатанъ въ изданията на Югославската Академия на Наукитѣ въ 1924 г. Бобчевъ настоява на голѣмото значение на този речникъ за всѣкиго, който се занимава съ българско и въобще славянско право.

С. С. Бобчева съ дълбокъ пиететъ жали и хърватската културна общественость: той е билъ въ Загребъ и Крапина, пропагандиралъ е неуморно хърватскитѣ културни ценности, билъ е въ постоянна приятелска преписка съ много хърватски политически, просвѣтни и публицистични дейци и напълно е заслужилъ членството си въ Югославянската Академия на Наукитѣ и Изкуствата въ Загребъ.

Вѣчна слава на единъ отъ най-заслужилитѣ български мъже, Стефана Савова Бобчева!

в. Новости бр. 253 отъ 13 септемврий 1940 г.

Трети взе думата директорът на новия научен институт проф. д-ръ Ханс Кох. Той прочете чисто историческа научна реч, въ която съ голѣма осведоменост и точност въ изразитѣ проследи събитията изъ българската история, които се свързватъ и преплитатъ съ ония въ германската история. Въ тона на лектора прозира голѣма почитъ и високо уважение къмъ старата българо-славянска култура отъ времето на Бориса и Симеона. Той изтъква, че между германскитѣ духовни стремежи за независима мисълъ и свободни идеали и българскитѣ има нѣщо общо и симпатично. И наистина, борбата на Бориса и Симеона за независима църква отъ Византия и Римъ, устрема на писателитѣ, ученици и приемници, на солунскитѣ братя Кирилъ и Методий, широката и свободна просвѣтна дейностъ на Климента и Наума въ Македония, политическитѣ усилия да се обединятъ славянитѣ на Балкана въ една държава съ самобитни духовни ценности, многократнитѣ имъ обръщания къмъ нѣмскитѣ крале Лудвигъ Нѣмски, Арнолдъ, Отонъ I, Фридрихъ Барбароса и др. за разрешение на спорни въпроси, па и като прибавимъ косвеното влияние на българскитѣ богомили за разпространение на идеи, които добиха въ северна Германия оформенъ образъ отъ велики реформатори, като Лютеръ и Улрихъ фонъ Гутенъ, — лесно е да приемемъ необходимостта отъ организирано и отговорно културно сътрудничество, да оправдаемъ почина за създаване на научни институти, за каквито е дума днесъ.

III.

Ние даваме вѣра и голѣма стойностъ на словата, които изрече подчертано райхсминистрът на

на народното просвѣщение въ Германия д-ръ Бернхардъ Рустъ: „Искреното желание на всички германци е и България да заеме въ Нова Европа положението, което ѝ се пада. Значението, което българската наука си е извоювала, намѣри въ Германия искрено признание и насърчение. Насъ, германцитѣ, ни изпълва съ голѣма радостъ фактътъ, че и днесъ, въпрѣки войната, много български синове, добиватъ своето висше образование въ германскитѣ университети. Би било заблуда да се предполага, че германскитѣ народъ иска да наложи своя мирогледъ и своето устройство на чужди народи. На всѣки самостоенъ народъ предстои историческата задача да осъществи, едничко нему присъщъ, вътрешенъ редъ. Поради това ние отхвърляме валидността на мѣрките за народностна привилегия и хранимъ дълбоко уважение предъ духовния и политическия образъ на другитѣ народи, като очакваме същото уважение да бжде дадено и на нашия народъ, съгласно неговата самобитност“.

Г-нъ райхсминистрът на просвѣщението е убеденъ, че мирното съжителство между народитѣ ще бжде осигурено въ края на краищата само чрезъ взаимно опознаване. Азъ мисля, казва той, че всѣко планомерно развитие на културно-научнитѣ отношения води къмъ сближение и приятелство. Споредъ него, научнитѣ отношения между България и Германия почиватъ и ще се крепятъ на принципа на взаимността и равноправието

Тия ясни възгледи на почитаемитѣ германски учени и уредници на научния институтъ въ София напълно задоволяватъ българскитѣ чувства за свобода, сътрудничество и напредъкъ.

† Проф. С. С. Бобчевъ

Славистиката въ България

Нѣколко думи и за славистиката въ България. К. Гротъ въ статията си по славяноведението поменава следнитѣ българи: А. Теодоровъ, К. Шапкариевъ, П. Драгановъ, И. Шишмановъ, Д. Матовъ, Д-ръ Цоневъ и В. Златарски.

Учениятъ русинъ не поменава, обаче нѣколко отъ най-изпѣкналитѣ българи слависти, за което тукъ ще кажа нѣколко думи, като не отричамъ и заслуженото мѣсто и на поменатитѣ отъ него. Ето имената на нѣкои истински слависти българи, съ които азъ допълвамъ списъка на К. Гротъ: Маринъ Дриновъ, Л. Лилетичъ, Ст. Романски, Ст. Младеновъ, Иорданъ Ивановъ, Б. Йоцовъ, М. Г. Попруженко, А. Иширковъ, М. Арнаудовъ, Ю. Трифоновъ, П. Никовъ, Снѣгаровъ.

Почвамъ отъ М. Дриновъ (1838 — 1906, Панагюрище), защото той не само обнародва цѣла редица трудове по българска и славянска истории, но още защото и като професоръ въ Харьковъ, и като основателъ на Българското Книжовно Дружество, предхожда на Българската Академия на Наукитѣ, на която

той направи много услуги. Заслужава неговото име да предшествува другитѣ българи слависти, отъ които повечето сж вървѣли по посочения или прокаранъ отъ него пѣтъ. Отъ какъ се приготви по славянско историознание и държа блѣскавъ докторски изпитъ въ Москва, той бѣше назначенъ за професоръ по славянска история въ Харьковъ, дето остана до смъртта си. Дриновъ писа и издаде много трудове по историята на българския народъ и на българската черква, бѣше първи български министъръ на Народното просвѣщение, взе близко участие въ уреждането на първото управление на България следъ Освобождението и не престана да пише презъ цѣлия си животъ важни и бележити трудове, свързани съ славянската история.

А. Теодоровъ-Баланъ (род. 1859 г. Кубей — Бесарабия, е най-стариятъ славистъ. Университетското образование получилъ въ Липиска (Лайпцигъ), гдето е билъ ученикъ на Лескина. Единъ отъ основателитѣ и първи ректоръ на нашия университетъ, дълги години

професоръ по славянска филология, страстенъ привърженикъ на чистотата въ българския езикъ, авторъ на две български граматика, отъ които последната „Новобългарска граматика“ — монументаленъ трудъ, който се появи въ 1940 г., авторъ на многобройни трудове по старата българска литература и по източниците на Кирило-Методиевата писменостъ. Между тѣзи негови трудове струва да поменемъ монументалния „Български книгописъ за 100 години“. Ако нищо друго не бѣше писалъ професоръ Баланъ, този библиографски трудъ е достатъченъ да го поставимъ на най-видното мѣсто при заслужилитѣ слависти.

Б. Цоневъ (1863-1926 род. въ Ловечъ) бѣше получилъ класическо образование въ Загребъ и свърши по философия и славянски езици въ Липиска. Той се посвети на старо-българския и срѣдно българския езикъ, на неговата история и заемаше катедрата по история на български езикъ въ свръзка съ славянскитѣ наречия. Ценни и многобройни сж малкитѣ и голѣми негови трудове, особно по сравнителното езиковедение. Той състави описи на стари български паметници, ръкописи и др. Голѣмъ привърженикъ на идеята, която проповѣдваше открито, че славянитѣ трѣбва да избераатъ руския езикъ, като междуславянски. Извънредно трудолюбивъ и неуморенъ славянски деятель, който прояви горещитѣ си чувства на добъръ славянинъ, особно на Славянския съборъ въ 1910 г.

Любомиръ Милетичъ (род. въ Щипъ въ 1863-1938 год.), получилъ класическо образование и изучавалъ славянска филология въ Прага. Работилъ твърде много и усърдно по своята специалностъ — славянска филология, катедрата по която занимава въ нашия университетъ, въ продължение на много години. Многобройни сж трудоветѣ на Милетича по специалността, която имаше, и тѣзи трудове бѣха ценени и у насъ и на чужбина, като много важни. Славянскиятъ семинаръ, основанъ отъ него, обнародва много приноси на негови ученици, които той приготви за славянската наука. Като македонски деятель, той редактираше и изданията на Научния Македонски Институтъ.

Ст. Романски (род. въ Орхание въ 1882 г.), приготвилъ се по славянска филология въ Липиска, работилъ съ ревностъ и сполучливо по много кжтове отъ своята специалностъ. Въ Софийския Университетъ преподава славянска етнография. Обнародвалъ е много трудове, които бѣха добре оценени.

Димитъръ Матовъ (род. въ Велесъ въ 1864-96 г.), приготвенъ по славянска филология, която преподаваше въ Висшето у насъ у-ще, преди да стане то университетъ. Малкото студии, които той печата, доказватъ, че той е билъ солиденъ и добре подготвенъ славистъ.

Василъ Н. Златарски (род. въ Търново 1866-1937 г.), получилъ образование въ Петроградъ, гдето свършилъ гимназия, а тѣй сжщо историко-филологическия факултетъ. Петроградскитѣ професори и историци вдѣжновиха Златарски за голѣмъ замахъ, който той прояви въ многобройнитѣ си исторически трудове. Той бѣше се специализиралъ по археология въ Берлинъ. Въ Софийския у-тъ той занимава години наредъ катедрата по българска история. Неговитѣ исторически трудове сж многобройни, въ тѣхъ личи дълбоко знание на предметитѣ, които той засѣгаше и обработваше съ точностъ и съ най-голѣми подробности. Отъ многобройнитѣ негови малки и голѣми трудове ще

поменемъ за последнитѣ 4 тома „История на Българската държава“. Златарски редактира 3-4 год. наедно съ професора Никова „Българска историческа библиотека“, въ която се обнародваха нѣколко солидни трудове по старата и нова българска и славянска истории.

М. Г. Попруженко русинъ (род. въ Одеса, род. въ 1866 г.) свършилъ по славянска история и филология въ Харковъ при М. Дриновъ. Въ Одеския университетъ преподавалъ славянска филология и до руската революция той е билъ добре запознатъ съ историята на българския народъ и неговото възраждане. Отъ 1920 г. той заема у насъ катедрата по история на българската и славянска литература. Той се посвети съ увлѣчение на българознанието, като частъ отъ славистиката. По-важни негови трудове сж: „Синодикъ царя Борила“, „Козма Пресвитеръ“. Въ тѣзи трудове на Попруженко, както и въ други, които се отнасятъ до нашето възраждане, той внесе своята голѣма вещина и любовъ къмъ славянското и българското дѣло.

Проф. Снѣгаровъ се е посветилъ на Кирило-Методиевска, въ широкия смисълъ на думата, деятелностъ. Между друго той ни даде особно съчинение и нѣколко статии за Охридската Архиепископия, за св. Климента. — Проф. А. Иширковъ, първиятъ български географъ и познавачъ на границитѣ, въ които е живѣлъ и се развивалъ българскиятъ народъ.

Проф. Иорданъ Ивановъ, единъ отъ малкото солидни историко-етнографски наши писатели. Въ своитѣ издирвания и печатни трудове той засѣга много въпроси отъ славяноведението.

Проф. Ст. Младеновъ, ученъ филологъ, титуляръ на катедрата по сравнително езиковедение въ Софийския Университетъ и авторъ на многобройни трудове, имащи връзка съ славяноведението.

Велико Иордановъ на чието перо у насъ се дължатъ доста статии съ историческо, етнографско и културно съдържание. Иордановъ е ученикъ на прочутия професоръ и славистъ Лескинъ. Въ 1938 г. Иордановъ издаде единъ много интересенъ трудъ „Лайпцигъ и българитѣ.“ — Проф. М. Арnaudовъ единъ отъ голѣмитѣ български учени по фолклора и историята на българското възраждане.

Ще направя грѣшка, ако пропусна да кажа, че и двамата подпредседатели на славянското дружество, професоръ Борисъ Йоцовъ и редакторътъ Никола Станевъ, както и редакторътъ на Славянски Гласъ покойниятъ Дръ Никола Бобчевъ, проявиха въ разни списания и отдѣлни трудове своята любовъ къмъ родната история и славистиката.

По нѣмане на мѣсто въ рамкитѣ на тази статия, азъ съмъ принуденъ да не говоря за ученитѣ работи на тия трима деятели, чиито трудове се ценятъ твърде много; тѣ заслужватъ да бждатъ посочени тукъ, като добри славянски учени.

При завършване на тѣзи бележки нека изтъкна единъ много отраденъ фактъ, важенъ за славистиката въобще.

Руската академия на наукитѣ и Изкуствата въ последнитѣ 1-2 години е обърнала внимание на важни източници по славяноведението. Въ едно отъ последнитѣ заседания Академикътъ Е. Н. Обнорски е съоб-

шилъ за голѣмия интересъ, въ който почва да се проявява СССР къмъ езика, историята и културата на славянскитѣ народи.

Така, академикътъ Державинъ, голѣмъ познавачъ на българскитѣ старини и история, билъ далъ вече подъ печатъ своя трудъ „Славика“, статии и изследвания по славянска филология. Въ изследването си „Къмъ въпроса за времето на произхождението на паметника Евхологумъ синатикумъ“ за първи пътъ се решава въпросътъ за времето, когато е възникналъ този единственъ паметникъ на древно-славянската писменостъ, написанъ съ глаголица. Трудовѣтъ „Паисий Хилендарски“ сж предметъ на тѣзи издирвания.

Готвѣлъ се и Сборникъ статии за взаимоотношенията на славянскитѣ езици, въ който ще излѣзатъ между друго изследванията на академикъ Б. М. Ляпунова „Българо-рускитѣ езикови отношения въ XII в.“ и на проф. Л. П. Якубински „Славянскитѣ названия въ родовата организация.“

Съставялъ се речникъ на старо-руски езикъ, издание, което ще има много голѣмо значение за славянската филология. Презъ тази година щѣли да бждатъ готови „Кратъкъ речникъ на старо-руски езикъ“, състоящъ се отъ 1,600 страници и първиятъ томъ на голѣмото издание на речника, съдържащъ около 1,300 стр.

ИЗЪ СЛАВЯНСКИТѢ СТРАНИ

България

Трети октомврий

На трети октомврий се празнува възшествието на Н. В. Царя на българитѣ и военната прослава. Тая година къмъ тоя празникъ се присѣдини и празникътъ за освобождението на Добруджа.

Въ цѣла България и тамъ, кждето има българи, тоя празникъ се отпразнува много тържествено и съ надежди за още по-свѣтли бжднини за родината ни.

Въ София тоя празникъ се отпразнува съ мелебенъ, на който присжтстлуваха Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата, министритѣ, дипломатитѣ, военнитѣ и хиляденъ народъ, който живо поздравяваше Царя и Царицата, и изразяваше радостта си и за Добруджа.

Райхсминистрътъ на просвѣтата Бернхардъ Рустъ въ София

На 16 октѣмврий пристигна въ София германскитъ министръ на народното просвѣщение, г. Бернхардъ Рустъ. Той бѣ тържествено посрещнатъ отъ министръ председателя и министръ на народното просвѣщение, г. проф. д-ръ Б. Филовъ, отъ много официални лица, учащата младежъ, персонала на германската легация и пр.

Г-нъ министръ Рустъ пристигна въ София, за да присжтствува лично при откриването на германския наученъ институтъ.

Откриването стана тържествено въ разкошната аула на Университета въ присжтствието на г. г. министритѣ, председателя на народното събрание, представители на двореца, гоститѣ на чело съ г. м-ръ Рустъ, пълномощни министри, бивши министри, професори и др.

Тържеството бѣ открито съ речъ отъ ректора на университетъ, протопресвитеръ проф. д-ръ Ст. Цанковъ. Следъ това германскитъ пълномощенъ министръ г. баронъ фонъ Рихтхофенъ, съ хубава речъ обяви за откритъ Германския наученъ

институтъ. Въ рачьта си г. Рихтхофенъ каза, че идеята за създаване на нѣмския наученъ институтъ е изразена въ културната спогодба отъ 19 юний т. г., която има за целъ да затвърди съществуващитѣ взаимни научни връзки и обединението на всички сегашни работници на дветѣ страни въ полето на общата културна дейностъ. Говориха още рководителтъ на културно-политическия отдѣлъ при германското министерство на външнитѣ работи, пълном. министръ фонъ Твърдовски. Споредъ него задачата на научния институтъ е да се създадатъ условия за взаимни проучвания на ония области и въпроси, които интересуватъ дветѣ страни и да бжде продължено и задълбочено приятелството имъ. Г-нъ м-ръ Рустъ въ своята речъ подчерта, че Европа се намира въ началото на една нова щастлива и богата ера въ историята на своитѣ народи. Искреното желание на всички германци е и България да заеме въ нова Европа мѣстото, което ѝ се полага. Би било заблуда да се предполага, че Германия иска да наложи своето устройство и своя мирогледъ на чуждитѣ народи. Г-нъ Министръ-председателтъ г. проф. Филовъ въ речьта си изтъкна, че научниятъ институтъ ще затвърди културнитѣ връзки, които сж основата на искрено приятелство, което се прояви съ присѣдиняването на Добруджа къмъ България.

Следъ горнитѣ речи директорътъ на Германския наученъ институтъ, г. проф. д-ръ Хансъ Кохъ, произнесе академична речъ, като проследи последователно германската и българската история съ чудни познания на истински ученъ. Когато по горното течение на Дунава е почнала да се формира Германската източна марка (Остмаркъ), на долното течение е изникнала Българската северна държава. Съюзниятъ договоръ, сключенъ въ 862 г. въ Туленъ на Дунава между Лудовигъ Нѣмски и българския князь Борисъ I., е билъ първиятъ актъ между двата народа като изразъ на двустранна дунавска политика. Следъ като проследи важни моменти отъ историята на Германия и България въ разнитѣ моменти на успѣхи и неуспѣхи,

той изтъкна, че българската цѣлост е била съставена по сѣщия начинъ, както германската. Чрезъ вътрешна разпокъсаностъ и взаимнодействие на чуждестранно обкръжване нѣкога се провалиха за столѣтия германскиятъ и българскиятъ народъ.

Чрезъ взаимнодействието на всички вътрешни сили се преодолѣха вѣкветъ на залѣза. Съ напрегане на всички свои сили България сѣщо направи първитъ пробиви въ стѣнитъ на Ньойския договоръ. Но съ това борбата не се свършва. Българскиятъ народъ се домогва вече до националнитъ идеали на славното минало.

Телеграфо-пощенска спогодба между България и Югославия

Следъ като главниятъ директоръ на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ въ България посети Бѣлградъ и има срѣща съ ръководнитъ югославски лица по сѣщия отдѣлъ, въ София пристигна Милославъ Цико, помощникъ-министъръ на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ въ Югославия и следъ преговори съ главния директоръ, г. Г. Янковъ, се постигна пощенска спогодба между България и Югославия, която на 25 септ. бѣ подписана отъ г. г. Милославъ Цико и Г. Янковъ.

Съ тая спогодба се улесняватъ съобщителнитъ срѣдства между дветъ съседни страни, като се намаляватъ и приравняватъ такситъ за простата кореспонденция, за телеграфитъ и телефонитъ. Съ това се улесняватъ стопанскитъ връзки и международниятъ трафикъ, който минава презъ дветъ страни. Спогодбата безъ съмнение подкрепва добритъ съседски и приятелски отношения между дветъ съседни държави и ще сблужи още повече двата братски народа.

Хърватски земеделски ученички въ България

Презъ августъ т. г. въ България пристигнаха ученички отъ земеделското девическо училище въ Загребъ. Тѣ сж посетили по-важнитъ земеделски училища у насъ селския университетъ въ с. Пордимъ и пр. Навсѣкжде тѣ сж били най-сърдечно посрещани и изпращани.

Добруджа

Положението въ Добруджа е вече нормализирано. За сега Добруджа се присъединява къмъ Шуменската областъ. Слънчогледътъ и царевичата сж прибрани. Училищата навсѣкжде сж отворени. Търговията съ другитъ области на старна е въ своя разгаръ. Земеделчието сѣщо, Населението усилено работи. На много мѣста сж основани читалища. Създадоха се комитети, които да се грижатъ за децата на тия бедни родители, които отиватъ презъ деня на работа. Законитъ се прилагатъ въ Добруджа, както въ другитъ области. Помощи постоянно пристигатъ. Голѣми грижи се полагатъ за преселницитъ отъ Северна Добруджа.

Югославия

Вжтрешното положение

Съвещанията между мин. председателя г. Цвѣтковичъ и г. д-ръ Мачекъ помежду имъ и съ регента князь Павелъ непрекъснато продължаватъ. Въпроситъ, които разглеждатъ сж отъ политически, стопански и социаленъ характеръ. По поводъ годишнината отъ подписването на споразумението между хървати и сърби на 26 августъ 1939 г., съ създаването на хърватска бановина се направиха изявления отъ мѣродавни фактори, като се изтъкваше, че общественото мнение и политическиятъ партии одобриха това споразумение, като актъ отъ голѣма важностъ за по-нататъшното развитие на Югославия. Така властѣта въ хърватската бановина минаваше въ ржцетъ на хърватския народъ, който имаше вече правото да разрешава всички въпроси, освенъ тия по външната политика, войската, желѣзницитъ и пощитъ. Обаче, явиха се голѣмитъ международни събития, които отвлѣкоха вниманието въ друга насока. Чуждиятъ печатъ сѣщо удобри споразумението, което допринесе и за подобрене до известна степенъ положението на Балканитъ.

Но международнитъ събития попречиха да се прокара напълно това споразумение. Хърватската селска партия и независимата демократична партия смѣтатъ, че актътъ отъ 26 августъ не разрешава напълно държавния въпросъ. Всички апелиратъ за солидарностъ и равноправие, обаче, такава солидарностъ и равноправие още нѣма. Въ това време предприема се инициатива за образуването на сръбска партия. Инициатори сж сръбскиятъ клубъ и проф. Слободанъ Йовановичъ, които смѣтатъ, че споразумението е вредно за сърбитъ.

Създава се недоволство между хърватитъ, защото още не е разрешенъ напълно народностната и териториална цѣлостъ на хърватския народъ. Още много хърватски покрайнини се намиратъ вънъ отъ хърватската бановина и че тамъ хърватитъ не били равноправни граждани. Д-ръ Мачекъ казва, че хърватско ще се простира до тамъ, до кждето желае хърватскиятъ народъ и че днешнитъ граници на хърватско не сж окончателни. Борбата между хървати и сърби продължава. На 29 септемврий т. г. хърватскитъ народни представители се събраха на заседание. Д-ръ Мачекъ е държалъ оптимистична речъ, като е подчерталъ, че Югославия ще се държи на страна отъ войната и че хърватско е за мира и Югославия трѣбва да бжде въ добри отношения съ силитъ отъ осьѣта: Германия и Италия. Въ тия заседания били разгледани стопански, финансови и социални въпроси. Изказани били и голѣми недоволства, обаче, предвидъ сегашното международно положение всичко трѣбвало да върви мирно.

Относно външната политика Югославия ще поддържа добри и искрени отношения съ своитъ съседи и особено съ Германия и Италия, като се надѣва, че тѣ ще оценятъ много добре тия отношения. Относно продоволствието югославското правителство е взело редица мѣрки, предвидъ на това, че тазгодишната реколта въ Югославия е иного по-слаба отъ миналогодишната.

Сега се съобщава, че въ Хърватско се е създадена нова политическа партия, която има за цел да обедини въ Хърватско всички, които работят да се запази целостта на Югославия, без да се създават автономни области въ държавата.

Българският в. „Време“ пише, че поведението на Югославия към Германия е напълно ясно и точно и почива върху интереситъ на страната. Балканската и Дунавската област сж неразделна част отъ Сръдна Европа въ стопанско-културно и политическо гледище. Затова естественият интереси на югославския народъ не могат да бждатъ вънъ отъ това пространство и вънъ отъ законитъ, които опредѣлятъ живота на народитъ въ това пространство. Итало-югославскитъ отношения не сж се промѣнили отъ сключването на пакта за приятелство, съ който се възстанови мира въ Адриатическо море. Следъ сключването на пакта за вѣчно приятелство Югославия поддържа връзки на искрено братство съ България. Никаква пропаганда на неотговорни срѣди не може да смути желанието на правителствата на дветъ братски страни да дадатъ едно реално съдържание на сърдечнитъ отношения, съблюдавайки пълно взаимно зачитане.

Важна речъ на югославския министъръ-председателъ

На 21 октомврий т. г. югославскиятъ м-ръ председателъ г. Цвѣтковичъ е държалъ политическа речъ въ Нишъ.

Споредъ него най-важното днесъ е да се уреди вътрешно страната и глвно да се уреди въпросътъ съ хърватитъ. Днесъ сърби, хървати и словенци сж напълно обединени около една линия на държавната политика, Длъжността на правителството е била да се запази мира въ страната. Външната политика трѣбва да бжде, както до сега. Да се пази отъ авантюри. Да се поддържатъ добри приятелски и стопански отношения съ съседитъ

Днесъ най-важенъ въпросъ е изхранването на населението.

Правителството на Цвѣтковичъ ще разреши икономичнитъ въпроси, като създаде обществени мѣроприятия, за да създаде работа на всички

ПОСТЖПИЛИ КНИГИ

Междудържавно право, списание на института за международни изучвания, София, Главенъ редакторъ профъ Г. П. Генева, кн. 243.

— Труды V-го Създа рускихъ академич. организаций за границей. 1940 г. Часть II.

— Историко-соціологическія наблюдения надъ развитіемъ рускаго письменнага языка. Мисли и справки, отъ Академикъ П. Б. Струве. София.

— Slovanske pohľady. Ročník 56.

Бенедиктъ XV за Версаилския миренъ договоръ.

Папа Бенедиктъ XV на времето се е произнесълъ за Версаилския договоръ така: „Въ тоя договоръ нѣма въобще духъ. Нѣма въ него възвишено чувство на справедливостъ, нито морално достоинство и християнско благородство. Била изключена отъ него божията мисль и вѣчния божи законъ, на когото създателитъ на договора забравили. Това, което съставлява основата на 440 тѣхъ члена на договора, е семе на войни и никакъ не е факторъ на мира. А тия членове били подписани отъ 30 сили победителки, противъ единия победенъ народъ! Това е она славенъ Версаилски договоръ! Съ тоя договоръ сме декретирали нова война, натрапена на народитъ съ фалшивия етикетъ „миренъ договоръ“. Въ действителность съ тоя „миренъ“ договоръ се освещава ненавистъта, която е вѣчния подстрекателъ къмъ отмъщение и следователно къмъ война.

в. „Ла Провинция ди Комо“.

ПОМЕНИ

Старозагорскиятъ Митрополитъ Павелъ почина

На 5 октомврий неочаквано е починалъ Старозагорскиятъ Митрополитъ Павелъ на 59 години. Той е роденъ въ Самоковъ, където завършилъ богословското училище. Духовна семинария завършилъ въ Симферополъ, а духовна академия въ Петроградъ. Презъ 1921 г. бѣ ржкоположенъ епископъ, а презъ 1923 г. бѣ избранъ за старозагорски митрополитъ. Той бѣ протосингелъ на пловдивската митрополия и дълги години учителъ и директоръ на Софийската духовна семинария

Митрополитъ Павелъ бѣ високо просвѣтенъ човѣкъ, обичанъ и почитанъ отъ своето паство. Има издадени нѣколко негови трудове. Погребението му се извърши на 7 октомврий въ присъствието на представители на двореца, Св. Синодъ на чело съ зам. председателя видинския митрополитъ Неофитъ, официални власти, учащи, военни и многохиляденъ народъ.

Миръ на праха му!

Вѣчна му паметъ!

Н. С. Бижевъ

НОВА КНИГА

Страници изъ моята дипломатическа мисия въ Петроградъ (1912—1913 г. отъ Профъ С. С. Бобчевъ.

Доставя се отъ *Славянското дружество* ул. Слаянска 6, и отъ главнитъ софийски книжарници.

На дружественитъ членове и абонати се прави отстъпка.